

охорону здоров'я є приватною. Такі зміни вимагають перегляду існуючої системи фінансування, впровадження нових нормативів і стандартів обрахування, опису й аналізу фінансування національних систем охорони здоров'я, зокрема, застосування національних рахунків охорони здоров'я.

Досвід країн Європейського Союзу, а також країн Центральної і Східної Європи, які нещодавно стали на шлях реформ, засвідчує, що механізм фінансування охорони здоров'я можна успішно вдосконалювати і в рамках бюджетного фінансування та соціального медичного страхування. У багатьох країнах Європейського Союзу держава тим чи іншим чином (або від імені певних категорій громадян, або у вигляді капітальних інвестицій) бере участь у розвитку страхової медицини.

Література

1. Дубкін М. Основні законодавчі підходи до вирішення питання фінансування охорони здоров'я в Україні / М. Дубкін // Економічний часопис. – 2004. – № 10. – С. 196.

2. Літвак А. Тіньова економіка та майбутнє медицини в Україні / В. Погорілий, М. Тищук. – Одеса: Одеська крайова організація Всеукраїнського лікарського товариства, 2001. – С. 142.

3. Фоменко К. Проблеми реформування фінансового забезпечення місцевих бюджетів / К. Фоменко // Парламент. – 2005. – № 7. – С. 282.

УДК 347.457

Нижник І. Б., студент,
Навчально-науковий ІПН,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Кір'ян В. О., к.ю.н.

ОЗНАКИ ДОГОВОРУ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУ

Становлення і розвиток в останні роки в Україні ринку споживчого кредитування виявили очевидність недостатнього законодавчого регулювання цього сегмента вітчизняного економічного обороту. Заповнити цю прогалину намагалися неодноразово проектами Закону України «Про споживче кредитування» (наприклад, від 14 грудня 2011 р. № 9593, від 23 березня 2015 р. № 2455), основною метою яких було створення такого механізму споживчого кредитування, який мав забезпечити захист прав та законних інтересів як споживачів, так і кредиторів у цій сфері, створити належне конкурентне середовище на фінансовому ринку, підвищити рівень довіри населення до нього, забезпечити сприятливі умови для розвитку економіки України, та які наразі знаходяться на доопрацюванні у Верховній Раді України.

Споживчий кредит є одним з найпоширеніших видів кредитування

громадян. Видача такого кредиту найчастіше не вимагає цільового використання; мета зазвичай обмежена тим, що грошові кошти видаються на потреби громадянина, не пов'язані з підприємницькою діяльністю, що означає можливість для позичальника використовувати отримані кошти на свій розсуд, і не примушує його законом звітувати перед банком (якщо інше не встановлено договором).

Поняття «споживчий кредит» аналізується, в основному, в економічній літературі. Проте на зміст споживчого кредиту є різні точки зору, крім того відмітимо, що в економічній літературі погляди науковців різняться не лише щодо сутності кредиту, його форм і видів, а й стосовно його загального сприйняття – відбувається його ототожнення з позичкою, в трактуванні не підкреслюється сутність як економічної категорії.

У національному законодавстві споживчий кредит визначається як кошти, що надаються кредитором (банком або іншою фінансовою установою) споживачеві на придбання продукції (п. 23 ст. 1 Закону України № 1023-ХІІ).

Що стосується дослідження споживчого кредиту в науковій правовій літературі, варто відмітити, що тут також немає єдності щодо визначення цього поняття. Так, наприклад, Т. Ларіна зазначає, що «споживчий кредит є самостійним видом кредитних зобов'язань цільового характеру...» [1, с. 139], А. Киричук – «як договір» [2, с. 42], на думку С. Даниленко «споживчий кредит – це надання коштів» [3, с. 123], В. Я. Погребняк, вважає, що це кошти [4, с. 38] тощо. Правове регулювання відносин за договором споживчого кредиту представлено різними нормативними актами. Перш за все, це відповідні положення ЦК України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. Так, згідно з ч. 2 ст. 627 ЦК України у договорах за участю фізичної особи – споживача враховуються вимоги законодавства про захист прав споживачів. Конкретизуючи вказану норму, в ч. 3 ст. 1054 ЦК України визначено, що особливості регулювання відносин за договором про надання споживчого кредиту встановлені законом, яким є Закон України «Про захист прав споживачів».

Відповідно до національного законодавства договір про надання споживчого кредиту укладається між кредитором та споживачем, відповідно до якого кредитор надає кошти (споживчий кредит) або бере зобов'язання надати їх споживачеві для придбання продукції у розмірі та на умовах, встановлених договором, а споживач зобов'язується повернути їх разом з нарахованими відсотками (ч. 1 ст. 11 Закону України «Про захист прав споживачів»). При укладенні таких договорів особлива увага сторін приділяється їх умовам, які в подальшому і будуть визначати обсяг прав та обов'язків сторін.

Необхідно відмітити, що в науковій літературі наявні також дефініції поняття «договір споживчого кредиту». Так, К. В. Федуліна вважає, що за договором споживчого кредиту (позики) кредитна організація або

некредитна фінансова установа (кредитодавець) передає або зобов'язується передати громадянину (позичальнику) у власність на умовах повернення, строковості та оплатності грошові кошти (в готівковій або безготівковій формі, в тому числі з використанням електронних засобів платежу) для використання в цілях, не пов'язаних з підприємницькою діяльністю, і надати супутні послуги, а позичальник зобов'язується повернути кредитору у встановлений договором термін (терміни) суму отриманого кредиту (позики), сплатити відсотки за його використання та оплатити вартість наданих послуг на умовах, узгоджених сторонами при його укладанні [5, с. 7]; договір споживчого кредиту визначає як договір, за яким кредитна організація і некредитна фінансова організація, які здійснюють професійну діяльність з надання споживчого кредиту громадянам (кредитор), зобов'язується надати грошові кошти (споживчий кредит) позичальникові, який є фізичною особою, в розмірі та на умовах, передбачених договором і для цілей, не пов'язаних з підприємницькою діяльністю, а інша сторона – позичальник, зобов'язується повернути кредит та сплатити проценти на неї [6] тощо.

Отже, договір про надання споживчого кредиту належить до цивільних правочинів та є різновидом кредитного договору. У зв'язку з цим, вбачається за необхідне виділити ознаки, притаманні споживчому кредитуванню як окремій договірній конструкції:

— консенсуальна модель кредитного договору, в зв'язку з чим він вважається укладеним з моменту його підписання сторонами;

— спеціальний суб'єктний склад кредитного договору (з одного боку – банк або інша фінансова установа, які отримали в установленому законодавством порядку ліцензію на проведення кредитних операцій, з іншого – фізична установа);

— спеціальний об'єкт кредитного (договору позики) договору, яким можуть бути тільки грошові кошти в іноземній чи національній валюті;

— відносини споживчого кредиту виникають та розвиваються на умовах забезпечення, повернення, строковості, платності й цільової спрямованості.

Література

1. Ларина Т. М. Потребительский кредит: понятие и способы кредитования / Т. М. Ларина // Юридический аналитический журнал. – 2004. – № 2-3 (10-11). – С. 138-146.

2. Киричук А. А. Потребительский кредит: защита прав заемщика / А. А. Киричук // Законодательство. – 2007. – № 12. – С. 40-43.

3. Даниленко С. Потребительский кредит: порядок предоставления и последствия невозврата / С. Даниленко // Хозяйство и право. – 2009. – № 4. – С. 123-127.

4. Погребняк В. Я. Визначення поняття споживчого кредиту / В. Я. Погребняк // Науковий вісник Ужгородського національного

університету. Серія «Право». – № 35. – 2015. – С. 15-19.

5. Федулина Е. В. Гражданско-правовая защита прав заемщика по договору потребительского кредита (займа): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Е. В. Федулина. – М.: Мысль, 2015. – 22 с.

6. Храпунова Е. А. Договор потребительского кредита и его признаки в свете нового законодательства // Наука и образование: хозяйство и экономика; предпринимательство; право и управление. – № 10. – 2014. – С. 45.

УДК 354.35: 336.71.078.3

Нікітіна І. В., Сидляренко О. Л., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гусар О. А., старший викладач

ПІДГОТОВКА ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В НІМЕЧЧИНІ

Державна служба розглядається в зарубіжних країнах як державний апарат, що на практиці здійснює функції держави. Саме підготовка державних службовців займає провідне місце в подальшій функціональності державної служби, адже саме державні службовці є ядром безпосереднього виконання функцій держави. Німеччина є однією з провідних держав Європи в галузі побудови належної системи державної служби.

У Німеччині професійна державна служба з'явилася однією з перших у Європі. Вона будувалася на основі принципів відданості службі, законності, єдності, професійності і стабільності. Саме тому серед європейських держав з федеральним типом державно-адміністративного управління найбільш впливовою є публічна служба Федеративної Республіки Німеччини.

Слід зазначити, що нині в Німеччині не існує такого поняття як «державна служба» (Staatdienst). Це поняття за часів Другої світової війни було витіснене поняттям «публічна служба» (offentliches Dienst), що вживається і сьогодні.

Відповідно до Закону 1985 року публічна служба в Німеччині охоплює правове регулювання особливих публічно-правових відносин, що поділяються на дві основні групи: відносини з чиновниками і відносини з найманими особами – службовцями і робітниками державних установ. При цьому визначальним для поняття «державна служба» є правова форма організації роботодавця. Державною службою є лише діяльність на службі юридичній особі публічного права. Таким чином, під державною службою в ФРН розуміють діяльність федеральних і земельних органів влади.

Основним нормативним актом, що регулює діяльність чиновників, є